

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.15. Quæctis me &c. Hic ostenditur verbum Dei viuum quod in cordibus
operatur, & semper est audiendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

puncto citius procedat, aut festinet, vel detineat, quantumlibet coneris: etenim cursus illius diuino decreto confirmatus est & præcepto. Sol hic Christus lucis & gratiæ, per quem illam in nobis Deus operatur, iter suum habet à Patre constitutum: agas quæcumque volueris, nõ illud contrahas, quantumlibet effecteris. Hoc optime quadrat alteri responso, quo Dominus Pharisæis respondit: illum etenim impellere voluerunt vt de regione illa discederet, Herode illum perterrent, & laborante vt occideret: aut enim: *Vade hinc quia Herodes vult te occidere.*

Luc. 13. 31

Quærebant improbi illi Christum à se repellere, tum quia illos corripiebat, tum quia indices ceriebant maius auctori aem eius sumere incrementum: idque eadem astutia, qua Amalias nequam sacerdos offensus Amos Prophetæ reprehensionibus, & inuidens nominis æstimationi, qua in plebe vigeat, illi persuadet vt illine excederet, sibi à Rege Hierobeam mortis imminere periculum: *Grades, & foga in terram Iuda.* Sed quid Dominus illis respondeat, audiamus: *Ita dicit vulpi illi: Ecce eicio dæmonia, & sanitates perficio hodie, & cras, & tertio die consummari: verumtamen oportet me hodie & cras, & sequenti die ambulare.* Hoc illum nomine compellat ob vulpinas astutias, quibus Domini præcursoris Baptistam circumgenerat & capite truncauerat: ostendens sibi displicere, suæ repugnare voluntati, sed iurcitrando constructum se fecisse, quod faciendum imperabat: ipse namque huius erat artifex auctorque tragediæ. Ita dicit vulpi illi: quod morietus sum, quando mihi placuerit, & non quando mortem mihi inferre conabitur: etenim ipso licet inuito diebus adhuc aliquot superuiuam, atque in illis, non sub umbra tectorum & latebris, sed foris, atque in publico, miracula faciens inaudita & euidentia, & dieper me decreta, qua debeam immolari, illa, & non ante meæ vitæ terminum imponam, & exclamabo: *Consummatum est.*

Amos 7. 12

IX.

Christus mortuus est, quando voluit, & hora præstatura ab ipso.

D. Aug.

Omniem mouerunt lapidem (inquit D. Augustinus) vt eum occiderent, sed irritò, licet multo, conamine: non enim mortuus est, nisi: *Postquam omnia completa sunt, & dixit: Perfectum est, & abcessit potestate, qui non venerat necessitate.*

Insuper hoc elatius Dominus exposuit verbis subsequentiibus: *Et vado ad eum, qui misit me. Adhuc medicum vobiscum sum, & tunc vado ad eum, qui misit me: Vado, quibus verbis duo significat. Primum: quod transacto illo medico sibi reliquo, moreretur: non quia volebant hoc*

illi, sed quia ipse voluntariè iret, & se morti traderet: ita vt, non tam illi forent, qui eum ducerent, quàm ille, qui proprio motu ad mortem festinaret: de quibus Dominica Palmarum, Secundùm ne crederent, quod occiso illo, eum eiusque memoriam abolerent, vt hoc ipsi præterdebant: imo potius mors illa mediū sibi seruiret ad gloriam & honorem: per hanc enim caelos ascenderet, ad æterni Patris sui dexteram assesturus: *Vado ad eum, qui misit me: de quibus die Veneris.*

§. 15. Quæretis me &c. Hic ostenditur verbum Dei viuum quod in cordibus operatur, & semper est audiendum.

¶ Verunt Saluatoris nostri verba adeo efficacia, vt ministrorū corda penetrarent, cuiusque amore inflammarentur, in tantum, vt reuerenti propofuerint, sicut de factis ad Deum suos rememorant, à quibus in pleno concilio anhelè expectabantur: quàm primum eos certum ingrediētes, percunctantur: *Quare non adduxistis eum? Vt quid Sap. 1. 8. 15. eum victū minime traxistis? Respondent illum eum vos ex hac parte capite: nos illi nõ capimus. Ministri sed ipsi vi verborū eius capti sumus: Numquā sic conuersi locutus est homo.* Notanda hic venit Christi verborū efficacia: *Omnipotens sermo tuus Domine: agit diuinitatem quodcumque libuerit.* Habes hic veraciter tem con-Christi in Christo quod mendaciter Herculi Poetæ as-Christi fitentur, finxerunt: quod ex ore eius catenæ proflitent quibus auditores suos cōstringebat, per quas verborū eius efficacia signabatur. Fabulā hoc habet: sed hic considera rei veritatem: illi namque Christum audientes na verbis illius capiuntur, vt ex sententia D. Aug. clarè Christi confessi sunt diuinitate: quia dicendo: *Numquam sic locutus est homo: fatentur hoc: impossibile est mortuū hominem, eo modo quo ille, concipiari. Et hæc fides est Catholica: nam meri & puri homo suo non potest verbo tot efficaciter perimouere, eo modo, quo illi libuerit.*

Expendū D. Chrylost. quàm verè verbis his se protestentur esse conuersos: *Vi præcones sunt sapientia Christi. Poterāt (inquit) sese excubare, quod illum minime cepissent, dicendo, hoc aulos non fuisse ob populi multitudinem, quæ magna confluerat, & illum fuisset defensus si quis in illū manus voluisset iniicere violentis, & nõ leue ciuitati scandali dedissent occasionem, quæ ratio Pharisæos ipsos alias ab eodē facere deiecit: uerat: Non excubant se propter turbam non potuisse, quæ eū tanquā Prophetā sequuntur. Permissum sibi, ut a se excubare,*

N n n n j

excubare,

excusare, sed animi rectitudinem ostendunt. Constantes ostendunt se confessores, qui parati sunt pro Christi nomine sanguine, vitamque profundere, nec non sobrite martyriū idemque quoque verbis (inquit D. Chrysof.) Dominos suos acriter & efficaciter reprehendunt, quasi dicerent illis: Perpendite Principes, quid agatis: an virū hunc p̄sequimini: si erine potest, ut eum pro Deo non adoretis: Nos ipsi vnica eius audita concione superamus, eique cor nostrū tradimus & animam; vos autē cor auditis sermonibus, & nedi verbis, sed miraculis ipsique tantis, adhuc caligatis: tam præclari enaserunt gloria: Christi prædicatores, ut & illis, sicut cetero postmodū, maledixerint. Sic eorum verba profert Euangelista: *Numquid & vos sancti estis? Turba hac maledicta est.*

II. Quanta sit efficacia verbi Dei.

Ephr. 1. 11.

Hinc primò: collige diuinx potentie efficaciam ad corda conuertenda eorū, quibus miseretur: etenim quando illi placuerit, tempora non requirit, præuias non attendit dispositiones, nec consilium adhibet ut ait Apostolus, sed diuinam suam tantummodo consulit voluntatē. *Qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ.* Quando toto furentes impetu parabant illi manus iniecere, detinet illos, & conuertit. Tu videtur an illis præuia fuerit dispositio: de qua egimus alius. Secundò: collige, quanti referat audire verbum Dei, licet peruersus sit, & varias habeas iniquas intentiones, imò Deo ipsi cōtrarias. Optimè declarauit D. Paulus verbi diuini efficaciam, illud nuncupans vinum: *Vinum est sermo Dei, & efficax, & penetrabilior omni gladio accipiti.*

Heb. 4. 12.

8. Phys. 4.

Hoc tantum ego verbum expendo: *Vinum.* Philosophiæ princeps Aristoteles definiit illud proprie dici vinum, quod in se principium habet motus. *Vinum dicitur, quod habet in se principium actuum sui motus.* Granum sinapis vinum est quia habet in se virtutem viuam, qua seminatum & à terra receptum, pullulet, de se herbas producat, & ramos ut arbor videatur, in qua nidificent aues: granum seu acinus ficus incidens in turrim inter mille lapides, vinum ethiopicū enim tanta virtute suas producit radices, ut ipsos dirumpat lapides, & vbi non nisi durities videbatur, frutices, ramos, sicutque profert abundantes. Tali viget efficacia verbum Dei; quia de causa à Christo comparatur grano sinapis, cadit in cor Magdalene, quo nullus impudicior, & eam Seraphim efficit ardentissimā. In cor calit leonis ferocissimi, Paulum intelligit, & agnum cum reddit mansuetissimum. Cadit in cor Dauidis adulteri & homicidæ, eumque speculum efficit penitentis; quocirca licet scias nullā in se reperiri dispositionē,

uale tamen & audi; fortasse namque granum aliquod in cordis intima decidit, & coelesti virtute fructum profert abundantem.

Compositus D. Augustinus libros vt vixit suæ Deo, totique mundo confessionem seu exomologesim face: et generalem, omnium peccatorum, actum & casum, eorumque potissimum quos ante conuersionem, & annus priores commiserat. Inter alia scribit, quod studia summo amore prosequeretur, quodque ea vanitate delectatur, ut eorum gratia nominis acquireret æstimationem. Nominatim autem meminit, quod animo discendi, non verò corrigēdi vitam, sed suis inanibus studendi intentionibus, lectioni se dederit libri à Cicero compoſiti, quo exhortatur ad Philosophiæ & sapientiæ studium, quem inscripsit, *Hortensius*, in quo monet ad terrenorum contemptum, & amorem virtutis; atque talia hæc fuisse verba, ut eius omnino mutauerit affectū, quod ipsum verbis suis euidenter exprimit. *Dis. D. Ave. cendi ordine perueneram in librum quemdam cuius. L. 3. c. 3.*

dam Ciceronis, cuius linguam serua omnes mirantur, pectus non ita: sed liber ille exhortationem continet ad Philosophiam, & vocatur Hortensius. Me vero liber mutauit affectum meum, & ad te ipsum Domine mutauit preces meas, & vota, ac desideria mea feci alia. Nil mihi repente omni vana spes, & immortalitatem sapientiæ contempseram. Astu cordis incredibili, & surgere iam cœperam, ut ad te redirem. Hæc effecere potuerunt verba viri Latina eloquentia spectabilis; quamuis autem talia essent illius verba, pectus tamen tale non erat, cum peccator esset, infidelis, & honoris audissimus, quem non effectum verba sanctorum, eorum libri, & doctrina operabuntur? Quis non sperandus effectus ex lectione Fr. Ludouici Granatensis, licet in nostra vernacula lingua non cedat Cicero in Latina, cuius viri pectus ardorem spirabat Seraphicum? De quo præclarum & intractabile tulit testimonium Gregorius 13. Pontifex Maximus pie memoris: dum eius extollit opera. Quem fructum non profert lectio operum Patris Auila, aliorumque virorum, qui libros ad nostrum non leue scripserunt emolumentum.

Quod si hi sint efficaces, quid censendū de lectione D. Bernardi, D. Augustini, D. Chrysof. Lectio mi, D. Athanasij: deinde, quod si lectio literæ SS. librorum tantum operetur, quid verbum Dei vinum efficiet, quoties ad concionem conuertunt operibus demones, qui regressi sunt Seraphim ardentissimi: accessit Phileus præligator diabolus Hemogenis viri diabolici, vinculis constitutus

Christurus D. Iacobum concionem audit, vel eius discipulum, atque ad pedes eius agnus prosternitur manifestissimus, discipulus fidelissimus, & *Ida. 6. 44.* Angelus devotissimus. *Verba que locutus sum vobis (ait ipsa veritas) Spiritus & vita sunt.* Dei verba Spiritus & vita sunt. Quanti ponderis ac virum fuit offibus illis apud Ezechielem mortuis, aridis corosis, nullo viæ signo, vel vni Spiritus super ea insufflatus? quæ qualia surrexerunt, quam robusta, quam formosa &c. Ad regulam hic cadit argumentum D. August. multum sibi timeat peccator, quando audit Dei verbo, non emolletur, non illud corde retinet, non ex eo ad meliora confugit. Ad rem multa perpendit. Sed pura loca, præsertim illum, in quo mentis fit de misero Rege Amara: qui verbum Dei sibi à Prophetâ propositum non audiuit: quia Deus eius punire voluit idololatrias: Et noluit audivit Amara: eo quod Domini voluntas esset, ut traderetur in manus hostium propter Deos Edom. Circa quæ profunda disputat Theologie sacra, sed clausus reservanda.

Ida. 6. 44.
Eze. 37. 4.
T. de grat. & li. a. b. c. ad. To. 4.

§. 16. In magno festiuitatis die clamabat Iesus: si quis sitit &c. Tacuit Christus ad sui exonerationem: atque ad nostram utilitatem alius exclamavit, & quidem adhuc aquas viuas offerendo.

45 **E**rat hoc festum Tabernaculorum à Deo in lege veteri institutum, quatuordecima Septembris per septem continuos dies usque ad vigesimam primam eiusdem mensis. quibus octaua, ut vltima à es annectebatur, & celebratissima, nempe vigesima secunda. Septembris dies octauus erit celeberrimus atque sanctissimus. Siquidem Christus quibusdam præcedentibus diebus magno Spiritus sermone prædicasse: tamen vltimo die ad medium prædijce Templi supra modum altius exclamans: *Stabat & clamabat:* immensam suam ostendens bonitatem & misericordiam; quanto namque diligentius conabantur homines impedire & præturbare opus, quod præ manibus habebat, nostram scilicet redemptionem, tanto ipse laborabat hoc efficere studiosius: & quanto illi dona diuinæ gratiæ cõtemnebant acerbius, tanto ipse ea sub æquarum Symbolo clamore maximo offerbat liberalior: *Iesus clamabat. Si quis sitit, veniat ad me &c.* Indubité magna continent hi clamores vocesque mysteria.

Hoc vnum inter alia de illo Pater æternus di-

xerat, quod non vociferaretur, non altiùs vocem atolleret, atque adeo submisse loqueretur, ut vox eius vix audiretur. Diuina sunt planè verba, & Isaiæ ex-quàm is illa Rabbini omnes ad literam interpretatur. pretentur de Christo seu Messia, insuper & D. Matt. assueerat in Christo fuisse completa: *Eccc Ista. 42. 1. seruus meus suscipiam eum, electus meus, complacuit Matt. 12. sibi in illo anima mea. Dedit Spiritum meum super 17. eum &c. Non clamabit, neque audivit vox eius foris.* Illa verbosenus perpendunt SS Patres, nominatim D. Epiph. a. D. Amb. b. D. Hier. c. *Eccc, loquitur Pater æternus aperite oculos, & in seruum meum illos dirigite: quia in illo comprehenditur, quidquid videndum est cum & ipsi cœlum oculi ab eius conspectu non fatientur. In quem desiderant Angeli prospicere, seruus meus. D. Matt. legit. Puer meus. Aduerit D. Amb. quod in 5. pag. Puer duo significet: parvulū & seruum & utroque sensu hic debet intelligi. Primò dicit: *Eccc puer meus id est parvulus meus.* Loquitur eo modo, ut teneritudinē & delicias amoris æterni Patris indiget erga Christum, & pariter Christi innocentiam: ideo D. Iustinus Martyr, catalogū conscribens nominum Christi, hæc vnum inter alia considerat. *Puer.* Innocentissimus est in quo dolus nullus, nulla fraus, nulla traditio, nulla mentis duplicitas, eo planè modo, quo D. I. e. nos optabat esse parvulos: *Quasi modo genui infantes, rationabile, sine dolo &c.* Secundo seruum indicat. *Eccc seruus meus.* Eo nomine filium appella, inò quod Quomodo Deus non esset, aut filius suus natura is, talis vti do Christus que erat, talemque se comprobavit, ut ait D. Pat. Ius dicit: *Qui prædestinatus est filius Dei in virtute, secundum seruum Spiritum sanctificationis, prædestinatus ut sit filius unius Dei naturalis atque ut talis, virtute polletis diuina sanctificandi, & dandi Spiritum S. auctor gratiæ, & sanctificationis. Hoc est esse filium Dei naturalem, habere virtutem sanctificandi, & creandi Dei filios adeptiuos.**

Hoc iterum ait Apost. *Primus Adam factus est in animam viuentem, nouissimus Adam in Spiritu viuificantem.* Primus Adam animam adeptus est viuentem, ex qua verus fuit homo, & virtutem habuit homines generandi. Secus autē conceptus fuit cum essentia Dei adeo vera, ut filice possit gignere Dei per gratiam viuificantem. Verus erat Deus æqualis Patri, sed seruus vocatur. Primò: ex ea parte, qua homo erat, & veram habebat humanitatem, secundum quam minor erat Patre, ipsoque inferior. Secundo, ut declararet quòd totum Christi mysterium factū sit in gloriam & Patris cœlestis obsequium. Nota est iuris illa propositio, seruus quidquid est, aut

a. l. 2. con. hares. 8. a. bel. b. In Luc. Tom. 4. c. Epist. ad Algas. 2. Tom. 1. Dial. con. Tryphon.

Rom. 1. 24. Rom. 1. 24. 1. Cor. 15. 45.